

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1956-1957.

16 JANUARI 1957.

WETSONTWERP

betreffende de burgerlijke werklieden van het
Ministerie van Landsverdediging.

VERSLAG

NAMENS DE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING ⁽¹⁾,
UITGEBRACHT DOOR DE HEER VERCAUTEREN.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het wetsontwerp n° 552 dat op 8 januari 1957 aan uw
Commissie werd voorgelegd, heeft geen aanleiding ge-
geven tot langdurige besprekingen.

Voorafgaandelijk gaf de heer Minister van Landsverde-
diging een toelichting over het doel en de draagwijdte van
het ontwerp.

Op dit ogenblik zijn twee verschillende categorieën van
arbeiders in dienst bij het leger: nl. burgerlijke werklieden
en militaire werklieden, die elk over een verschillend sta-
tuut beschikken. Begrijpelijkwijze geeft dergelijke toe-
stand op zekere ogenblikken aanleiding tot moeilijkheden,
vermits elk der betrokkenen zich beroept op zijn statuut
naargelang dat dit hem voor een of andere aangelegenheid
het voordeligst voorkomt, terwijl anderen zich hierin
kunnen benadeeld voelen.

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie:

1. Leden-titularissen: de heer Joris, voorzitter; de heer Brasseur,
Mevr. de Moor-Van Sina, de heren Dewulf, Goffin, Jaminet, Lefèvre
(Théodore), Marck, Mertens, Moyersoen, Van Goey, Verboven. —
Mevr. Copée-Gerbinet, de heren Deconinck, De Groote, Dejardin, Gel-
ders, Juste, Namèche, Sercu, Van Eynde, Vercauteren. — De Gent,
Destenay.

2. Plaatsvervangende leden: de heren Charpentier, Deschepper, Gen-
debien, Goetghebeur, Saint-Remy, Tanghe. — Boutet, Cudell, De
Kinder, De Pauw, Rommée. — Demuyter.

Zie:

552 (1955-1956):

— N° 1: Wetsontwerp.

Chambre des Représentants

SESSION 1956-1957.

16 JANVIER 1957.

PROJET DE LOI

relatif aux ouvriers civils du Ministère de la
Défense Nationale.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE ⁽¹⁾,
PAR M. VERCAUTEREN.

MESDAMES, MESSIEURS.

Le projet de loi n° 552, soumis à votre Commission le
8 janvier 1957, n'a pas donné lieu à de longs débats.

Dans un exposé liminaire, M. le Ministre de la Défense
Nationale a précisé l'objet et la portée du projet.

A l'heure actuelle, deux catégories différentes d'ouvriers
existent à l'armée: les ouvriers civils et les ouvriers mili-
taires, catégories dotées chacune d'un statut différent. Il
est évident qu'une telle situation donne lieu à un certain
moment à des difficultés, chacun des intéressés se préva-
lant de son statut selon que celui-ci leur semble le plus
avantageux, tandis que d'autres s'estiment lésés.

⁽¹⁾ Composition de la Commission:

1. Membres-titulaires: M. Joris, président; M. Brasseur, Mme de
Moor-Van Sina, MM. Dewulf, Goffin, Jaminet, Lefèvre (Théodore),
Marck, Mertens, Moyersoen, Van Goey, Verboven. — Mme Copée-
Gerbinet, MM. Deconinck, De Groote, Dejardin, Gelders, Juste,
Namèche, Sercu, Van Eynde, Vercauteren. — De Gent, Destenay.

2. Membres suppléants: MM. Charpentier, Deschepper, Gen-
debien, Goetghebeur, Saint-Remy, Tanghe. — Boutet, Cudell, De
Kinder, De Pauw, Rommée. — Demuyter.

Voir:

552 (1955-1956):

— N° 1: Projet de loi.

Het is bijgevolg wenselijk dat er naar gestreefd wordt op het ganse werkliedenpersoneel van het leger een en hetzelfde statuut te doen toepassen.

Het feit dat het hier gaat om gespecialiseerde werklieden wier functies huns gelijke vinden in de burgerlijke sector, is reeds een eerste aanduiding om de voorkeur te geven aan het statuut van het burgerlijk werkliedenpersoneel.

De diensten van de Adjudant-generaal stelden voor het statuut der militaire werklieden te verkiezen, teneinde de betrokkenen, in geval van nood, bepaalde militaire verplichtingen te kunnen opleggen.

De heer Minister oordeelde echter dat het in feite onmogelijk is de meeste der betrokken werklieden nog aan een intensieve training en hantering der wapens te onderwerpen, gezien de ouderdom van de meeste onder hen, waarvan er velen zelfs zestig jaar benaderen. De wet van 1935 biedt overigens aan de Minister de mogelijkheid om de betrokkenen te mobiliseren indien zulks, b.v. ter verdediging der arsenalen, wenselijk geacht wordt.

Daartegenover wordt het burgerlijk statuut voor de betrokken werklieden reeds sedert 1947 door de algemeenschap der syndikale afgevaardigden gevraagd.

Ten slotte blijkt het ook uit de vele jaren ondervinding dat het belang van de dienst ermee gediend wordt wanneer het Ministerie van Landsverdediging kan beschikken over een werkliedenpersoneel dat de statutaire stabiliteit geniet.

Om al deze redenen oordeelde de Minister dat het verkieslijk is in de toekomst de werklieden voor het leger aan te werven op dezelfde wijze als de staatswerklieden en met het regime van het burgerlijk statuut in plaats van ze als militaire werklieden overeenkomstig hoofdstuk VIII der dienstplichtwet en de desbetreffende uitvoeringsbesluiten te recruter.

De Raad van State adviseerde dat zulks ook bij koninklijk besluit, in plaats van door een wet, kon geregeld worden.

Dit is inderdaad juist, doch het lijkt verkieslijk het door een wet te regelen, wat aan het betrokken personeel een grotere stabiliteit verzekert, gezien een koninklijk besluit gemakkelijker gewijzigd wordt dan een wet.

Wat betreft de thans in dienst zijnde arbeiders die, op grond van hoofdstuk VIII der militiewet als militaire werklieden werden aangeworven, hun zal vrije keus gelaten worden: of wel het statuut der militaire werklieden te behouden; of wel over te gaan naar het burgerlijk statuut en derhalve als burgerlijke werklieden van het Ministerie van Landsverdediging te worden benoemd.

Wat hun pensioen betreft, zullen de betrokken werklieden niet in het minst benadeeld worden, vermits artikel 3 van het wetsontwerp nadrukkelijk bepaalt dat de militaire arbeiders, die tot burgerlijke werklieden worden benoemd, op hun aanvraag op rust worden gesteld tussen 60 en 65 jaar en dat, in zulk geval, het burgerlijk pensioen niet kleiner mag zijn dan het militair pensioen waarop zij aanspraak kunnen maken op de leeftijd van 60 jaar. Hetzelfde geldt voor het gebeurlijk overlevingspensioen.

Een lid wees er vooreerst op dat het besproken wetsontwerp het thans bestaande dubbel statuut niet uitschakelt, evenmin als de bepalingen van de militiewet, doch in hoofdzaak verbod oplegt aan de Minister van Landsverdediging om nog langer personeel aan te werven op grond van deze wet; hij stelde vervolgens de volgende vragen: 1° Is er geen tegenstrijdigheid tussen de voorgestelde wettekst en hoofdstuk VIII van de militiewet? 2° Welk zal het internationaal statuut zijn der reeds aangeworven militaire werklieden en dit van de burgerlijke werklieden die voortaan zullen aangeworven worden?

Il est donc souhaitable d'appliquer un seul et même statut à tout le personnel ouvrier de l'armée.

Le fait qu'il s'agit en l'occurrence d'ouvriers spécialisés, dont les fonctions trouvent leur contrepartie dans le secteur civil, constitue une première indication pour donner la préférence au statut du personnel ouvrier civil.

Les services de l'Adjudant général ont suggéré d'adopter le statut des ouvriers militaires, afin de pouvoir soumettre les intéressés à certaines obligations militaires, en cas de nécessité.

M. le Ministre estime cependant qu'en fait, il est impossible de soumettre encore la plupart des ouvriers intéressés à un entraînement intensif et au maniement des armes, étant donné l'âge de la majorité d'entre eux, dont beaucoup approchent même de la soixantaine. D'ailleurs, la loi de 1935 autorise le Ministre de les mobiliser, au cas où cela serait souhaitable, par exemple pour la défense des arsenaux.

En revanche, depuis 1947, le statut civil est revendiqué par l'ensemble des délégués syndicaux en faveur des ouvriers intéressés.

Enfin, l'expérience de plusieurs années démontre qu'il est dans l'intérêt du service que le Ministère de la Défense Nationale puisse disposer d'un personnel ouvrier bénéficiant de la stabilité statutaire.

Pour toutes ces raisons, M. le Ministre estime qu'il est préférable de recruter dorénavant les ouvriers pour l'armée de la même manière que les ouvriers de l'Etat, et qu'ils bénéficient du statut civil, au lieu de les recruter en qualité d'ouvriers militaires, conformément au chapitre VIII de la loi sur la milice, le recrutement et les obligations de service, et aux arrêtés d'exécution y relatifs.

D'après l'avis du Conseil d'Etat ceci peut être réglé par arrêté royal, au lieu de recourir à une loi.

Cela est exact, en effet, mais il semble préférable de régler cette question par une loi, qui assure une plus grande stabilité au personnel intéressé, un arrêté royal étant plus facilement modifié qu'une loi.

En ce qui concerne les ouvriers actuellement en service recrutés, en vertu du chapitre VIII de la loi sur la milice, le recrutement et les obligations de service, en qualité d'ouvriers militaires, ceux-ci auront à choisir: ou bien, ils garderont le statut des ouvriers militaires; ou bien, ils passeront sous le statut civil et seront, dès lors, nommés en qualité d'ouvriers civils du Ministère de la Défense Nationale.

Au point de vue de la pension, les ouvriers intéressés ne seront nullement lésés, puisque l'article 3 du projet de loi prévoit expressément que les ouvriers militaires qui seront nommés en qualité d'ouvriers civils pourront être admis à la pension entre 60 et 65 ans et, dans ce cas, leur pension civile ne pourra être inférieure à la pension militaire qu'ils toucheraient à l'âge de 60 ans. Il en va de même en ce qui concerne la pension éventuelle de survie.

Un commissaire, après avoir souligné que le projet de loi en discussion n'élimine pas le double statut actuel, pas plus que les dispositions de la loi sur la milice, le recrutement et les obligations de service, tout en interdisant, en ordre principal, au Ministre de la Défense Nationale de recruter encore des ouvriers en vertu de la loi sur la milice, le recrutement et les obligations de service, a posé les questions suivantes: 1° N'y a-t-il pas contradiction entre le texte du projet de loi et le chapitre VIII de la loi sur la milice, le recrutement et les obligations de service? 2° Quel sera le statut international des ouvriers déjà recrutés et des ouvriers civils à recruter dans l'avenir?

De Minister erkent dat het dubbel statuut inderdaad nog tijdelijk zal blijven bestaan. Hij wenst echter te vermijden dat er in de toekomst nog verder arbeiders zouden gerecruteerd worden op twee verschillende wijzen. Daarom legt het wetsontwerp verbod op om nog arbeiders aan te werven op grond van de militiewet. Hoofdstuk VIII der militiewet mag echter niet afgeschaft worden daar op grond ervan de beroepsmilitairen dienen te worden aangeworven. Wat het internationaal statuut betreft voor hen die als burgerlijke werklieden wensen benoemd te worden, dit wordt hetzelfde als voor het Rijkspersoneel.

Een ander lid wenst volgende inlichtingen te bekomen :

1° Waarom werd aan de Raad van State slechts drie dagen tijd gegeven om over het ontwerp advies uit te brengen ? 2° Hoeveel werklieden zijn in de voorgestelde wijziging betrokken ? 3° Wat zal de toestand zijn van hen die militaire arbeider wensen te blijven ? 4° Hoe zal het pensioen worden berekend van hen die voor het burgerlijk statuut wensen te opteren, en dus in feite een gemengde loopbaan zullen hebben ? 5° Zullen hun verworven rechten inzake lonen worden gewaarborgd ? 6° Zullen zij recht hebben op kosteloze geneeskundige verzorging ?

Hierop geeft de Minister volgende antwoorden : 1° Gezien de Raad van State overstelpt is met werk en de voorgestelde wijziging reeds sedert 1947 door al de arbeidersafgevaardigden wordt gevraagd, heeft de Minister de dringende noodzakelijkheid ingeroepen, teneinde het ontwerp nog vóór het einde van de vorige zitting te kunnen neerleggen en het betrokken personeel daardoor gerust te stellen; 2° Ongeveer 3 000 à 3 500 arbeiders zullen door dit wetsontwerp de keus van statuut bekomen; 3° Wie niet wenst te veranderen zal militair arbeider blijven. Hierbij dient opgemerkt dat de militaire werklieden steeds na drie maanden kunnen afgedankt worden door opheffing van betrekking, wat niet het geval is met de burgerlijke werklieden; 4° Het pensioen zal op dezelfde basis als dit der burgerlijke werklieden berekend worden, tenzij het militair pensioen voor de betrokkenen voordeliger zou blijken; 5° Gezien de burgerlijke werklieden recht hebben op een maandwedde is er geen sprake van lonen; 6° Het burgerlijk staatspersoneel heeft geen recht op kosteloze geneeskundige verzorging.

Een lid vraagt of de burgerlijke werklieden, in geval van oorlog, voldoende kunnen beveiligd worden, ofwel, of zij zouden moeten vervangen worden.

De Minister antwoordt hierop dat, ingeval van oorlog, de burgerlijke werklieden steeds kunnen gemobiliseerd worden, doch dan zonder militaire verplichtingen en zonder wapendracht.

Een lid vraagt nog of de burgerlijke werklieden het recht hebben zich te verenigen en in staking te gaan.

De Minister antwoordt dat het recht van vereniging voor allen gevrijwaard blijft, maar dat geen enkel staats-agent het recht heeft in staking te gaan.

Ten slotte vraagt nog een lid wat de toestand ten opzichte der maatschappelijke zekerheid zal zijn van hen die het statuut van burgerlijk arbeider zullen verkiezen.

Hierop antwoordt de Minister dat deze arbeiders overgaan naar het statuut van het staatspersoneel waarvoor de kwestie der maatschappelijke zekerheid zich niet stelt.

Hierna worden de artikelen zonder opmerkingen aangenomen en wordt het wetsontwerp goedgekeurd met 10 stemmen bij 8 onthoudingen.

M. le Ministre admet que le double statut subsistera provisoirement. Mais il désire qu'à l'avenir les ouvriers soient encore recrutés de deux manières différentes. C'est pourquoi le projet de loi interdit de recruter encore des ouvriers en vertu de la loi sur la milice, le recrutement et les obligations de service. Cependant, le chapitre VIII de la loi sur la milice, le recrutement et les obligations de service ne peut être supprimé, puisque les militaires de carrière sont recrutés en vertu de ces dispositions. Quant au statut international de ceux qui désirent être nommés en qualité d'ouvriers civils, il sera le même que pour le personnel de l'Etat.

Un autre commissaire désire obtenir les renseignements suivants :

1° Pourquoi n'a-t-on accordé qu'un délai de trois jours au Conseil d'Etat pour donner son avis sur le projet de loi ? 2° Quel est le nombre d'ouvriers touchés par la modification proposée ? 3° Quelle sera la situation de ceux qui désirent rester ouvriers militaires ? 4° Quelle sera la situation de ceux qui désirent opter pour le statut civil et qui auront donc en fait une carrière mixte ? 5° Les droits acquis en matière de salaires leur resteront-ils acquis ? 6° Aurons-ils droit aux soins médicaux gratuits ?

A ce sujet M. le Ministre donne les réponses suivantes : 1° Le Conseil d'Etat étant surchargé de travail et la modification proposée étant demandée, depuis 1947 déjà, par tous les délégués ouvriers, j'ai invoqué l'urgence afin de pouvoir déposer le projet avant la fin de la session précédente et de rassurer ainsi le personnel intéressé; 2° Le présent projet de loi permettra à quelque 3 000 à 3 500 ouvriers de choisir leur statut; 3° Quiconque ne désire pas changer restera ouvrier militaire. Il convient d'observer à ce propos que les ouvriers militaires peuvent toujours être licenciés après trois mois, par suppression d'emploi, ce qui n'est pas le cas pour les ouvriers civils; 4° La pension sera calculée sur la même base que celle prévue pour les ouvriers civils, à moins que la pension militaire n'apparaisse comme plus avantageuse pour les intéressés; 5° Puisque les ouvriers civils ont droit à un traitement mensuel, il n'est pas question de salaires; 6° Le personnel civil de l'Etat n'a pas droit aux soins médicaux gratuits.

Un membre demande si les ouvriers civils obtiendront des garanties suffisantes en cas de guerre, ou s'ils devront être remplacés.

M. le Ministre répond à ce propos qu'en cas de guerre les ouvriers militaires sont toujours mobilisables, sans avoir toutefois des obligations militaires et sans devoir porter les armes.

Un commissaire demande encore si les ouvriers civils ont le droit de s'associer et de se mettre en grève.

M. le Ministre répond que le droit de s'associer est garanti à tous, mais qu'aucun agent de l'Etat n'a le droit de se mettre en grève.

Finalement, un membre demande quelle sera, en matière de sécurité sociale, la situation de ceux qui opteront pour le statut des ouvriers civils.

M. le Ministre répond que ces ouvriers passeront sous le régime des agents de l'Etat, pour qui le problème de la sécurité sociale ne se pose pas.

Les articles sont adoptés ensuite, sans discussion, et l'ensemble du projet est approuvé par 10 voix et 8 abstentions.

De Verslaggever,
J. VERCAUTEREN.

De Voorzitter,
L. JORIS.

Le Rapporteur,
J. VERCAUTEREN.

Le Président,
L. JORIS.